

ŽUPANIJSKO NATJECANJE IZ MATEMATIKE

4. ožujka 2020.

8. razred - rješenja

OVDJE SU DANI NEKI NAČINI RJEŠAVANJA ZADATAKA. UKOLIKO UČENIK IMA DRUGAČIJI POSTUPAK RJEŠAVANJA, ČLAN POVJERENSTVA DUŽAN JE I TAJ POSTUPAK BODOVATI I OCIJENITI NA ODGOVARAJUĆI NAČIN.

1. Prvi način:

Neka je x prvi u nizu 50 uzastopnih parnih prirodnih brojeva.

- 1. broj x
- 2. broj $x + 2$
- 3. broj $x + 4$

...

- 50. broj $x + 98$

Aritmetička sredina tog niza parnih brojeva iznosi:

$$\frac{x + x + 2 + x + 4 + \dots + x + 98}{50} = \frac{50x + 50 \cdot 49}{50} \quad 1 \text{ BOD}$$

$$= x + 49. \quad 1 \text{ BOD}$$

Neka je y prvi u nizu 41 uzastopnih neparnih prirodnih brojeva.

- 1. broj y
- 2. broj $y + 2$
- 3. broj $y + 4$

...

- 41. broj $y + 80$

Aritmetička sredina tog niza neparnih brojeva iznosi:

$$\frac{y + y + 2 + y + 4 + \dots + y + 80}{41} = \frac{41y + 41 \cdot 40}{41} \quad 1 \text{ BOD}$$

$$= y + 40. \quad 1 \text{ BOD}$$

Kako su aritmetičke sredine jednake, slijedi $x + 49 = y + 40$, odnosno $x + 9 = y$. 1 BOD

Najveći paran broj u nizu parnih brojeva je $x + 98$, a srednji po veličini neparan broj u nizu neparnih brojeva je $y + 40$. 1 BOD

Razlika kvadrata tih brojeva iznosi 7 595:

$$(x + 98)^2 - (y + 40)^2 = 7\,595, \text{ odnosno}$$

$$(x + 98)^2 - (x + 49)^2 = 7\,595. \quad 1 \text{ BOD}$$

Dalje je:

$$(x + 98 + x + 49)(x + 98 - x - 49) = 7\,595,$$

$$(2x + 147) \cdot 49 = 7\,595,$$

(Napomena 1: Umjesto rastavom razlike kvadrata može i kvadriranjem:

$$x^2 + 196x + 9\,604 - (x^2 + 98x + 2\,401) = 7\,595.)$$

$$98x + 7\,203 = 7\,595.$$

Rješavanjem jednadžbe dobivamo $x = 4$. 1 BOD

Dalje je $y = x + 9 = 13$. 1 BOD

Parni brojevi su 4, 6, 8, 10, ..., 100 i 102, a neparni 13, 15, 17, 19, ..., 91 i 93. 1 BOD

..... UKUPNO 10 BODOVA

Napomena 2: Točno određena aritmetička sredina (parnih ili neparnih brojeva) na bilo koji način nosi 2 BODA.

Drugi način:

Neka je $2n$ prvi u nizu 50 uzastopnih parnih prirodnih brojeva, $n \in \mathbb{N}$.

- 1. broj $2n$
- 2. broj $2n + 2$
- 3. broj $2n + 4$

...

50. broj $2n + 98$

Aritmetička sredina tog niza parnih brojeva iznosi:

$$\frac{2n + 2n + 2 + 2n + 4 + \dots + 2n + 98}{50} = \frac{100n + 50 \cdot 49}{50} \quad 1 \text{ BOD}$$

$$= 2n + 49. \quad 1 \text{ BOD}$$

Neka je $2k + 1$ prvi u nizu 41 uzastopnih neparnih prirodnih brojeva, $k \in \mathbb{N}_0$.

- 1. broj $2k + 1$
- 2. broj $2k + 3$
- 3. broj $2k + 5$

...

41. broj $2k + 81$

Aritmetička sredina tog niza neparnih brojeva iznosi:

$$\frac{2k + 1 + 2k + 3 + 2k + 5 + \dots + 2k + 81}{41} = \frac{82k + 41 \cdot 41}{41} \quad 1 \text{ BOD}$$

$$= 2k + 41. \quad 1 \text{ BOD}$$

Kako su aritmetičke sredine jednake, slijedi $2n + 49 = 2k + 41$, odnosno $n + 4 = k$. 1 BOD

Najveći paran broj u nizu parnih brojeva je $2n + 98$, a srednji po veličini neparan broj u nizu neparnih brojeva je $2k + 41$. 1 BOD

Razlika kvadrata tih brojeva iznosi 7 595:

$$(2n + 98)^2 - (2k + 41)^2 = 7\,595, \text{ odnosno}$$

$$(2n + 98)^2 - (2n + 49)^2 = 7\,595. \quad 1 \text{ BOD}$$

Dalje je:

$$(2n + 98 + 2n + 49)(2n + 98 - 2n - 49) = 7\,595,$$

$$(4n + 147) \cdot 49 = 7\,595,$$

(Napomena 1: Umjesto rastavom razlike kvadrata može i kvadriranjem:

$$4n^2 + 392n + 9\,604 - (4n^2 + 196n + 2\,401) = 7\,595.)$$

$$196n + 7\,203 = 7\,595.$$

Rješavanjem jednadžbe dobivamo $n = 2$. 1 BOD

Dalje je $k = n + 4 = 6$. 1 BOD

Parni brojevi su 4, 6, 8, 10, ..., 100 i 102, a neparni 13, 15, 17, 19, ..., 91 i 93. 1 BOD

..... UKUPNO 10 BODOVA

Napomena 2: Točno određena aritmetička sredina (parnih ili neparnih brojeva) na bilo koji način nosi 2 BODA.

2. Prvi način:

Neka je, nakon bacanja kocke tri puta, ishod prikazan uređenom trojkom (a, b, c) .

Broj svih uređenih trojki (svih ishoda) iznosi $6 \cdot 6 \cdot 6 = 216$. 2 BODA

Umnožak $a \cdot b \cdot c$ višekratnik je broja 10, tj. umnožak je oblika $10k, k \in \{1, 2, \dots, 21\}$.

Višekratnici 70, 110, 130, 140, 170, 190 i 210 ne mogu biti traženi umnošci jer na stranama kocke ne postoje brojevi 7, 11, 13, 17 i 19.

Višekratnici 160 i 200 se ne mogu postići bacanjem kocke tri puta.

Dakle, traženi umnošci mogu biti 10, 20, 30, 40, 50, 60, 80, 90, 100, 120, 150 i 180. 1 BOD

Ako su brojevi na kockama različiti, tada imamo 6 mogućnosti tj. 6 različitih uređenih trojki (npr. $10 = 1 \cdot 2 \cdot 5 = 1 \cdot 5 \cdot 2 = 2 \cdot 1 \cdot 5 = 2 \cdot 5 \cdot 1 = 5 \cdot 1 \cdot 2 = 5 \cdot 2 \cdot 1$).

Ako su dva broja na kockama jednaka, tada imamo 3 mogućnosti tj. 3 različite uređene trojke (npr. $20 = 2 \cdot 2 \cdot 5 = 2 \cdot 5 \cdot 2 = 5 \cdot 2 \cdot 2$).

Tri broja na kockama ne mogu biti jednaka, a da umnožak bude višekratnik broja 10.

Popis svih mogućih dobrih rastava i broja mogućnosti za svaki od njih dani su u tablici.

Potpuno popisani svi mogući rastavi, njih 15, neovisno o tome je li dobro izračunat broj mogućnosti za te rastave. 1 BOD

umnožak	brojevi na kockama su različiti		dva broja na kockama su jednaka	
10	(1, 2, 5)	6 mogućnosti		
20	(1, 4, 5)	6 mogućnosti	(2, 2, 5)	3 mogućnosti
30	(1, 5, 6)	6 mogućnosti		
	(2, 3, 5)	6 mogućnosti		
40	(2, 4, 5)	6 mogućnosti		
50			(2, 5, 5)	3 mogućnosti
60	(2, 5, 6)	6 mogućnosti		
	(3, 4, 5)	6 mogućnosti		
80			(4, 4, 5)	3 mogućnosti
90	(3, 5, 6)	6 mogućnosti		
100			(4, 5, 5)	3 mogućnosti
120	(4, 5, 6)	6 mogućnosti		
150			(5, 5, 6)	3 mogućnosti
180			(5, 6, 6)	3 mogućnosti
ukupno		54 mogućnosti		18 mogućnosti
		3 BODA		2 BODA

Broj povoljnih trojki (povoljnih ishoda) je 72.

Vjerojatnost iznosi $p = \frac{72}{216} = \frac{1}{3}$.

1 BOD

.....UKUPNO 10 BODOVA

Napomena 1:

Učeniku treba priznati 2 BODA i ako je za broj svih uređenih trojki (svih ishoda) samo zapisano $6 \cdot 6 \cdot 6$.

Napomena 2:

Za prebrojavanje mogućnosti za sve moguće rastave predviđeno je 5 BODOVA.

Ako učenik nije popisao sve moguće rastave ili nije točno prebrojao sve mogućnosti, parcijalne bodove treba dodijeliti na način da se za svaku 3 dobro napisana rastava i prebrojane mogućnosti za te rastave dobiva po 1 BOD.

Drugi način:

Neka je, nakon bacanja kocke tri puta, ishod prikazan uređenom trojkom (a, b, c) .

Broj svih uređenih trojki (svih ishoda) iznosi $6 \cdot 6 \cdot 6 = 216$.

2 BODA

Umnožak $a \cdot b \cdot c$ je djeljiv s 10 ako i samo ako je jedan od dobivenih brojeva jednak 5 i jedan od preostala dva broja paran (tj. jednak 2, 4 ili 6).

1 BOD

Broj povoljnih slučajeva dobit ćemo zbrajanjem mogućnosti dobivanja:

- a) jedne petice i dva parna broja,
- b) jedne petice, jednog parnog broja i jednog neparnog broja koji nije 5,
- c) jednog parnog broja i dvije petice.

Pod a) za svaki parni broj imamo po 3 mogućnosti, a kako 5 može biti bilo koji od brojeva a, b, c , ovdje imamo $3^2 \cdot 3 = 27$ mogućnosti. 2 BODA

Pod b) parni broj biramo na 3 načina, a neparni na 2, a broj rasporeda (permutacija) je 6, što daje $3 \cdot 2 \cdot 6 = 36$ mogućnosti. 2 BODA

Pod c) parni broj je jedan od brojeva 2, 4 ili 6 (to su 3 mogućnosti), a kako taj broj može biti bilo koji od brojeva a, b, c , imamo ukupno $3 \cdot 3 = 9$ mogućnosti. 2 BODA

Broj povoljnih ishoda je 72.

Dakle, vjerojatnost iznosi $p = \frac{72}{216} = \frac{1}{3}$. 1 BOD

.....UKUPNO 10 BODOVA

Treći način:

Neka je, nakon bacanja kocke tri puta, ishod prikazan uređenom trojkom (a, b, c) .

Broj svih uređenih trojki (svih ishoda) iznosi $6 \cdot 6 \cdot 6 = 216$. 2 BODA

Prebrojat ćemo slučajeve kada umnožak $a \cdot b \cdot c$ nije djeljiv s 10. To će se dogoditi ako nijedan od brojeva nije djeljiv s 5 i ako nijedan nije paran, odnosno ako

a) nijednom nije pao broj 5, a takvih je $5 \cdot 5 \cdot 5 = 125$ mogućnosti (na raspolaganju su samo brojevi 1, 2, 3, 4 i 6), 2 BODA

b) nijednom nije pao parni broj, što daje $3 \cdot 3 \cdot 3 = 27$ mogućnosti (jer je pri svakom bacanju kocke pao neki od brojeva 1, 3 ili 5). 2 BODA

Međutim, pod a) i b) dvostruko brojimo situacije kada nije pao ni broj 5 niti paran broj (kao što je npr. slučaj $a = 1, b = 3, c = 1$). Takvih slučajeva ima $2 \cdot 2 \cdot 2 = 8$ (jer su na raspolaganju samo brojevi 1 i 3).

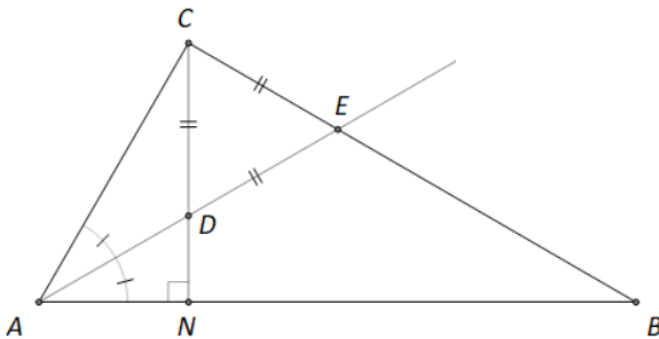
Od zbroja brojeva mogućnosti pod a) i b) treba oduzeti broj mogućnosti koje smo dvostruko brojali, dakle, postoje $125 + 27 - 8 = 144$ mogućnosti da umnožak NE bude djeljiv s 10. 2 BODA

Zato je u $216 - 144 = 72$ slučaja umnožak djeljiv sa 10. 1 BOD

Dakle, vjerojatnost iznosi $p = \frac{72}{216} = \frac{1}{3}$. 1 BOD

.....UKUPNO 10 BODOVA

3. Prvi način:

Trokut $\triangle DEC$ je jednakostraničan trokut, pa je $|\angle EDC| = |\angle CED| = |\angle DCE| = 60^\circ$.

Kutovi $\angle EDC$ i $\angle ADN$ su vršni kutovi, pa je $|\angle EDC| = |\angle ADN| = 60^\circ$.

Trokut $\triangle AND$ je pravokutan trokut i $|\angle ADN| = 60^\circ$, pa je $|\angle NAD| = 30^\circ$.

Pravac AD je simetrala kuta $\angle NAC$ i $|\angle NAD| = |\angle DAC| = 30^\circ$, pa je $|\angle NAC| = 60^\circ$. 1 BOD

Trokut $\triangle ANC$ je pravokutan trokut i $|\angle NAC| = 60^\circ$, pa je $|\angle ACN| = 30^\circ$.

$|\angle ACN| = 30^\circ$ i $|\angle DCE| = 60^\circ$, pa je $|\angle ACB| = 90^\circ$.

1 BOD

Dakle, trokut $\triangle ABC$ je pravokutan trokut. Slijedi da je $|\angle CBA| = 30^\circ$.

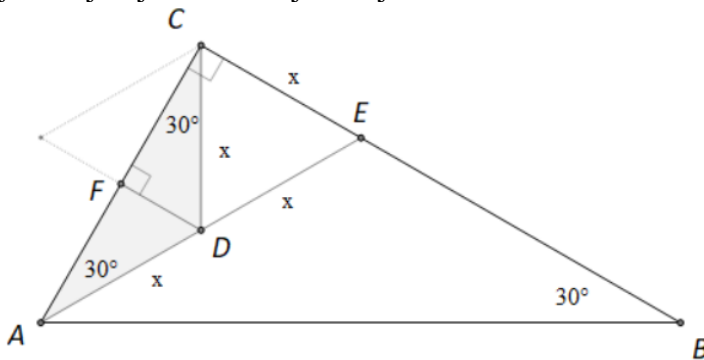
1 BOD

Neka je stranica jednakostraničnog trokuta $\triangle DEC$ duljine x .

Površina trokuta $\triangle DEC$ je $4\sqrt{3}$ cm², pa je $\frac{x^2}{4}\sqrt{3} = 4\sqrt{3}$ cm².

Rješavanjem jednadžbe slijedi da je $x = 4$ cm.

1 BOD

Dva kuta (uz stranicu \overline{AC}) u trokutu $\triangle ADC$ su veličine 30° , pa je trokut $\triangle ADC$ jednakokračan trokut s osnovicom \overline{AC} .

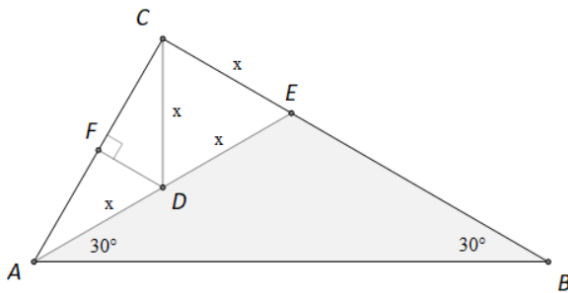
Dužina \overline{CF} je kateta pravokutnog trokuta $\triangle CFD$ (odnosno visina jednakostraničnog trokuta stranice duljine x), pa je

$$|CF| = \frac{x}{2}\sqrt{3} = 2\sqrt{3} \text{ cm.}$$

1 BOD

Slijedi da je $|AC| = 2|CF| = 4\sqrt{3}$ cm.

1 BOD

Dva kuta (uz stranicu \overline{AB}) u trokutu $\triangle ABE$ su veličine 30° , pa je trokut $\triangle ABE$ jednakokračan trokut s osnovicom \overline{AB} .

Dakle, slijedi da je $|BE| = |AE| = 2x = 8$ cm.

1 BOD

Zato je $|BC| = |BE| + |EC| = 12$ cm.

1 BOD

Duljine kateta trokuta $\triangle ABC$ su 12 cm i $4\sqrt{3}$ cm,

1 BOD

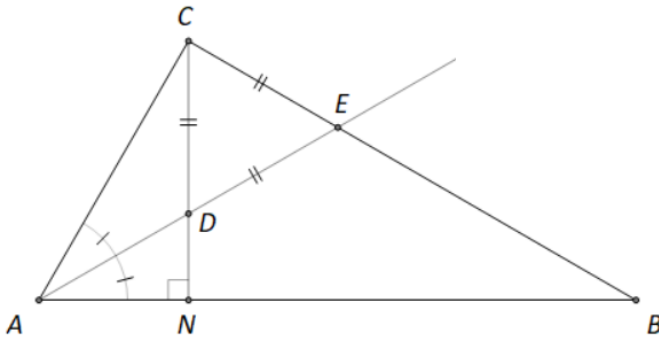
pa je njegova površina $P = \frac{12 \cdot 4\sqrt{3}}{2} = 24\sqrt{3}$ cm².

1 BOD

..... UKUPNO 10 BODOVA

Napomena: Duljina dužine \overline{CF} može se izračunati i izračunom duljine dužine \overline{DF} i potom primjenom Pitagorinog poučka na trokut $\triangle CFD$.

Drugi način:

Trokut $\triangle DEC$ je jednakostraničan trokut, pa je $|\angle EDC| = |\angle CED| = |\angle DCE| = 60^\circ$.

Kutovi $\angle EDC$ i $\angle ADN$ su vršni kutovi, pa je $|\angle EDC| = |\angle ADN| = 60^\circ$.

Trokut $\triangle AND$ je pravokutan trokut i $|\angle ADN| = 60^\circ$, pa je $|\angle NAD| = 30^\circ$.

Pravac AD je simetrala kuta $\angle NAC$ i $|\angle NAD| = |\angle DAC| = 30^\circ$, pa je $|\angle NAC| = 60^\circ$. 1 BOD

Trokut $\triangle ANC$ je pravokutan trokut i $|\angle NAC| = 60^\circ$, pa je $|\angle ACN| = 30^\circ$.

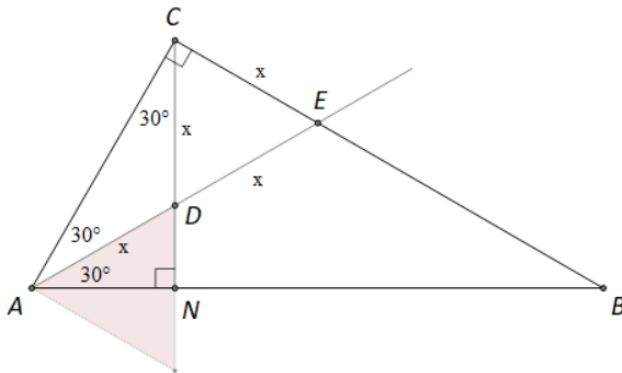
$|\angle ACN| = 30^\circ$ i $|\angle DCE| = 60^\circ$, pa je $|\angle ACB| = 90^\circ$. 1 BOD

Dakle, trokut $\triangle ABC$ je pravokutan trokut. Slijedi da je $|\angle CBA| = 30^\circ$. 1 BOD

Neka je stranica jednakostraničnog trokuta $\triangle DEC$ duljine x .

Površina trokuta $\triangle DEC$ je $4\sqrt{3}$ cm², pa je $\frac{x^2}{4}\sqrt{3} = 4\sqrt{3}$ cm².

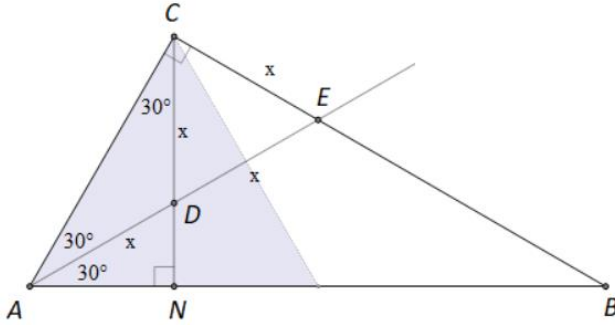
Rješavanjem jednadžbe slijedi da je $x = 4$ cm. 1 BOD

Dva kuta (uz stranicu \overline{AC}) u trokutu $\triangle ADC$ su veličine 30° , pa je trokut $\triangle ADC$ jednakokračan trokut s osnovicom \overline{AC} , odakle slijedi da je $|\overline{AD}| = |\overline{CD}| = x$. Kako je \overline{DN} kateta pravokutnog trokuta $\triangle AND$ nasuprot kutu veličine 30° , onda je $|\overline{DN}|$ jednaka polovini duljine stranice x jednakostraničnog trokuta.

$|\overline{DN}| = \frac{x}{2} = 2$ cm, 1 BOD

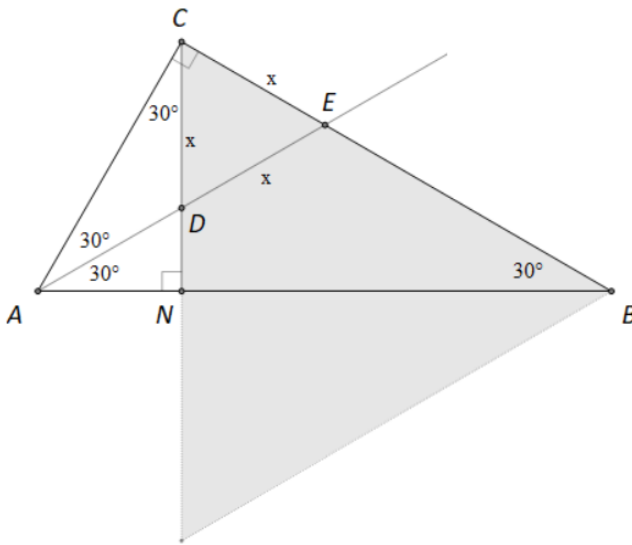
odnosno $|\overline{CN}| = |\overline{CD}| + |\overline{DN}| = 6$ cm. 1 BOD

Trokut $\triangle CAN$ je pravokutan trokut, pri čemu je kateta \overline{CN} nasuprot kutu veličine 60° (odnosno visina jednakostraničnog trokuta sa stranicom \overline{AC}), pa je

$$|CN| = \frac{|AC|}{2} \sqrt{3}, \text{ tj. } |AC| = \frac{2}{\sqrt{3}} \cdot 6 = 4\sqrt{3} \text{ cm.}$$

1 BOD

Trokut $\triangle CNB$ je pravokutan trokut, pri čemu je kateta \overline{CN} nasuprot kutu veličine 30° (polovina stranice jednakostraničnog trokuta), pa je $|BC| = 2|CN| = 12 \text{ cm}$.

1 BOD

Duljine kateta trokuta $\triangle ABC$ su 12 cm i $4\sqrt{3} \text{ cm}$,

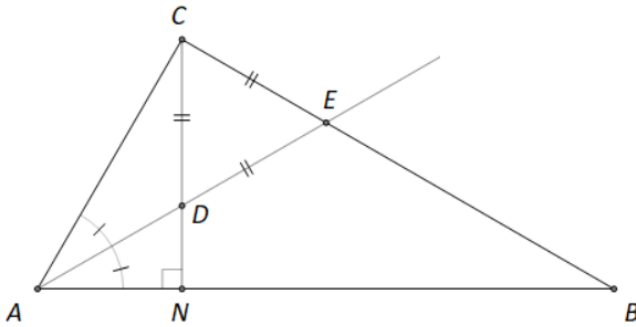
1 BOD

pa je njegova površina $P = \frac{12 \cdot 4\sqrt{3}}{2} = 24\sqrt{3} \text{ cm}^2$.

1 BOD

..... UKUPNO 10 BODOVA

Treći način:

Trokut $\triangle DEC$ je jednakostraničan trokut, pa je $|\angle EDC| = |\angle CED| = |\angle DCE| = 60^\circ$.

Kutovi $\angle EDC$ i $\angle ADN$ su vršni kutovi, pa je $|\angle EDC| = |\angle ADN| = 60^\circ$.

Trokut $\triangle AND$ je pravokutan trokut i $|\angle ADN| = 60^\circ$, pa je $|\angle NAD| = 30^\circ$.

Pravac AD je simetrala kuta $\angle NAC$ i $|\angle NAD| = |\angle DAC| = 30^\circ$, pa je $|\angle NAC| = 60^\circ$. 1 BOD

Trokut $\triangle ANC$ je pravokutan trokut i $|\angle NAC| = 60^\circ$, pa je $|\angle ACN| = 30^\circ$.

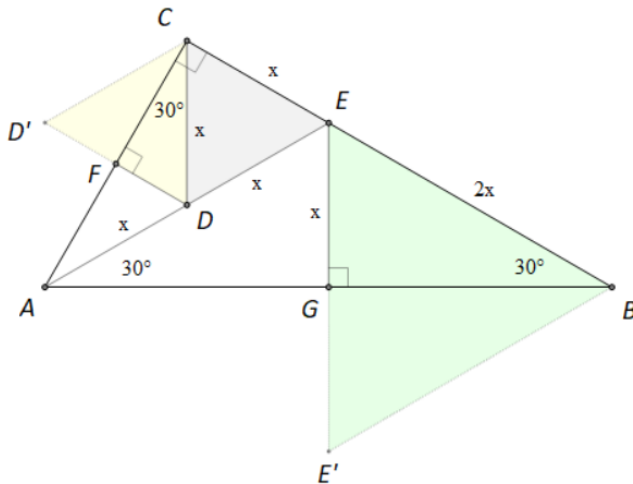
$|\angle ACN| = 30^\circ$ i $|\angle DCE| = 60^\circ$, pa je $|\angle ACB| = 90^\circ$. 1 BOD

Dakle, trokut $\triangle ABC$ je pravokutan trokut. Slijedi da je $|\angle CBA| = 30^\circ$. 1 BOD

Neka je stranica jednakostraničnog trokuta $\triangle DEC$ duljine x .

Površina trokuta $\triangle DEC$ je $4\sqrt{3} \text{ cm}^2$, pa je $\frac{x^2}{4}\sqrt{3} = 4\sqrt{3} \text{ cm}^2$.

Rješavanjem jednadžbe slijedi da je $x = 4 \text{ cm}$. 1 BOD

(skica s dočrtanim osnosimetričnim jednakostraničnim trokutima) 1 BOD

Trokuti $\triangle DEC$ i $\triangle D'DC$ su jednakostranični trokuti sa stranicom duljine x , a trokut $\triangle E'BE$ je jednakostraničan trokut sa stranicom duljine $2x$. 1 BOD

(**Napomena:** Za taj 1 BOD dovoljno je to naznačiti na skici.)

Površina trokuta $\triangle ABC$ jednaka je zbroju površina jednakostraničnih trokuta $\triangle DEC$, $\triangle D'DC$ i $\triangle E'BE$, odnosno za površinu P trokuta $\triangle ABC$ vrijedi $P = P_{DEC} + P_{D'DC} + P_{E'BE}$. 2 BODA

Tada je $P = 2 \cdot 4\sqrt{3} + \frac{8^2}{4}\sqrt{3}$, 1 BOD

odnosno $P = 8\sqrt{3} + 16\sqrt{3}$.

Površina trokuta $\triangle ABC$ je $P = 24\sqrt{3}$ cm².

1 BOD

..... UKUPNO 10 BODOVA

4. Prvi način:

$$A = n^3 + 6n^2 + 8n = n(n^2 + 6n + 8) = n(n^2 + 6n + 9 - 1) = n((n + 3)^2 - 1) = 1 \text{ BOD}$$

$$= n(n + 3 - 1)(n + 3 + 1) = n(n + 2)(n + 4) \quad 1 \text{ BOD}$$

a) Brojevi n , $n + 2$ i $n + 4$ daju različite ostatke pri dijeljenju s 3 pa je (tačno) jedan od njih djeljiv s 3.

2 BODA

(Barem) jedan od faktora umnoška je djeljiv s 3 pa je i umnožak djeljiv s 3.

1 BOD

b) Ako je A djeljiv s 3 i s 32, tada je A djeljiv s 96 ($3 \cdot 32 = 96$, 3 i 32 su relativno prosti brojevi).

1 BOD

Pokazano je da je A djeljiv s 3 za svaki prirodni broj n . Treba pokazati za koje je prirodne brojeve n broj A djeljiv s 32.

Ako je n neparan, faktori n , $n + 2$ i $n + 4$ su neparni, pa je A neparan i ne može biti djeljiv s 32.

1 BOD

Od tri uzastopna parna broja, barem jedan je djeljiv s 4.

Ako je n **djeljiv s 4**, tj. $n = 4k$, $k \in \mathbb{N}$, tada je

$$A = 4k(4k + 2)(4k + 4) = 32k(2k + 1)(k + 1), \text{ pa je broj } A \text{ djeljiv s 32.} \quad 1 \text{ BOD}$$

Ako je $n + 2$ **djeljiv s 4**, tj. $n + 2 = 4k$, $k \in \mathbb{N}$, tada je

$$A = (4k - 2)4k(4k + 2) = 16(2k - 1)k(2k + 1).$$

Ako je k neparan, tada su i faktori $2k - 1$, $2k + 1$ neparni, pa A nije djeljiv s 32.

1 BOD

Ako je k paran, tada je A djeljiv s 32.

1 BOD

Prirodni brojevi n za koje je A djeljiv s 96 su svi brojevi oblika $n = 4k$, $k \in \mathbb{N}$ i svi brojevi oblika $n = 4k - 2$, gdje je $k \in \mathbb{N}$ i k je paran broj.

Ili:

Neka je $k = 2m$, $m \in \mathbb{N}$. Tada je $n = 4k - 2 = 8m - 2$. Broj n je prirodan broj koji pri dijeljenju s 8 daje ostatak 6.

Prirodni brojevi n za koje je A djeljiv s 96 su svi brojevi koji su djeljivi s 4 i svi brojevi koji pri dijeljenju s 8 daju ostatak 6.

.....UKUPNO 10 BODOVA

Napomena 1:

Ako učenik trinom $n^2 + 6n + 8$ rastavlja na faktore rješavanjem kvadratne jednadžbe

$$n^2 + 6n + 8 = 0, \text{ tačan rastav zadanog broja } A \text{ treba bodovati s 2 BODA.}$$

Napomena 2:

Broj A može se rastaviti i na sljedeći način:

$$A = n^3 + 6n^2 + 8n = n^3 + 4n^2 + 2n^2 + 8n = n^2(n + 4) + 2n(n + 4) = 1 \text{ BOD}$$

$$= (n^2 + 2n)(n + 4) = n(n + 2)(n + 4) \quad 1 \text{ BOD}$$

Napomena 3:

U a) dijelu zadatka djeljivost brojem 3 može se obrazložiti na sljedeći način:

Broj n , s obzirom na djeljivost brojem 3, može biti oblika $3k$, $3k + 1$ ili $3k + 2$.

Neka je $n = 3k$, $k \in \mathbb{N}$. Tada je $A = 3k(3k + 2)(3k + 4)$ pa je A djeljiv s 3.

1 BOD

Neka je $n = 3k + 1$, $k \in \mathbb{N}_0$. Tada je $A = (3k + 1)(3k + 3)(3k + 5) = 3(3k + 1)(k + 1)(3k + 5)$

pa je A djeljiv s 3.

1 BOD

Neka je $n = 3k + 2$, $k \in \mathbb{N}_0$. Tada je $A = (3k + 2)(3k + 4)(3k + 6) = 3(3k + 2)(3k + 4)(k + 2)$

pa je A djeljiv s 3.

1 BOD

Drugi način:

$$A = n^3 + 6n^2 + 8n$$

a) S obzirom na djeljivost brojem 3, n može biti oblika $3k$, $3k + 1$ ili $3k + 2$.

Neka je $n = 3k$, $k \in \mathbb{N}$. Tada je $A = (3k)^3 + 6(3k)^2 + 8 \cdot 3k = 27k^3 + 54k^2 + 24k = 3(9k^3 + 18k^2 + 8k)$ pa je A djeljiv s 3.

ili $A = (3k)^3 + 6(3k)^2 + 8 \cdot 3k = 27k^3 + 54k^2 + 24k$, svi su pribrojnici djeljivi s 3 pa je i zbroj djeljiv s 3. 1 BOD

Neka je $n = 3k + 1$, $k \in \mathbb{N}_0$. Tada je $A = (3k + 1)^3 + 6(3k + 1)^2 + 8 \cdot (3k + 1) = 27k^3 + 81k^2 + 69k + 15 = 3(9k^3 + 27k^2 + 23k + 5)$ pa je A djeljiv s 3.

ili $A = (3k + 1)^3 + 6(3k + 1)^2 + 8 \cdot (3k + 1) = 27k^3 + 81k^2 + 69k + 15$, svi su pribrojnici djeljivi s 3 pa je i zbroj djeljiv s 3. 1 BOD

Neka je $n = 3k + 2$, $k \in \mathbb{N}_0$. Tada je $A = (3k + 2)^3 + 6(3k + 2)^2 + 8 \cdot (3k + 2) = 27k^3 + 108k^2 + 132k + 48 = 3(9k^3 + 36k^2 + 44k + 16)$ pa je A djeljiv s 3.

ili $A = (3k + 2)^3 + 6(3k + 2)^2 + 8 \cdot (3k + 2) = 27k^3 + 108k^2 + 132k + 48$, svi su pribrojnici djeljivi s 3 pa je i zbroj djeljiv s 3. 1 BOD

b) Ako je A djeljiv s 3 i s 32, tada je A djeljiv s 96 ($3 \cdot 32 = 96$, 3 i 32 su relativno prosti brojevi).

Kako je $6n^2 + 8n$ paran broj, tada je A paran ako i samo ako je n^3 paran, odnosno ako i samo ako je n paran. 1 BOD

Dakle, ako je n neparan tada A nije djeljiv s 32. 1 BOD

Za parne brojeve n , promotrimo sljedeće slučajeve:

Neka je $n = 4k$, $k \in \mathbb{N}$. Tada je $A = (4k)^3 + 6(4k)^2 + 8 \cdot 4k = 32(2k^3 + 3k^2 + k)$ pa je A djeljiv s 32. 1 BOD

Neka je $n = 8k - 2$, $k \in \mathbb{N}$. Tada je

$$\begin{aligned} A &= (8k - 2)^3 + 6(8k - 2)^2 + 8 \cdot (8k - 2) \\ &= 8((4k)^3 - 3 \cdot (4k)^2 + 3 \cdot 4k - 1) + 24((4k)^2 - 8k + 1) + 16(4k - 1) \\ &= 32(16k^3 - k) \end{aligned}$$

pa je A djeljiv s 32. 2 BODA

Neka je $n = 8k + 2$, $k \in \mathbb{N}_0$. Tada je

$$\begin{aligned} A &= (8k + 2)^3 + 6(8k + 2)^2 + 8 \cdot (8k + 2) = \\ &= 8((4k)^3 + 3 \cdot (4k)^2 + 3 \cdot 4k + 1) + 24((4k)^2 + 8k + 1) + 16(4k + 1) = \\ &= 32(16k^3 + 24k^2 + 11k + 1) + 16 \end{aligned}$$

pa A nije djeljiv s 32. 2 BODA

.....UKUPNO 10 BODOVA

5. Prvi način:

Vrijedi $mn + 2m - 2n - 4 + 4 = 2020$. 1 BOD

Nadalje je $m(n + 2) - 2(n + 2) + 4 = 2020$, 1 BOD

odnosno $(m - 2)(n + 2) = 2016$. 1 BOD

Broj $n + 2$ je djelitelj broja 2016. 1 BOD

Rastavimo broj 2016 na proste faktore: $2016 = 2 \cdot 2 \cdot 2 \cdot 2 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 7 = 2^5 \cdot 3^2 \cdot 7$. 1 BOD

Svaki djelitelj broja 2016 je oblika $2^a \cdot 3^b \cdot 7^c$, gdje je

$a \in \{0, 1, 2, 3, 4, 5\}$, $b \in \{0, 1, 2\}$, $c \in \{0, 1\}$. 1 BOD

Broj prirodnih djelitelja broja 2016 jednak je $6 \cdot 3 \cdot 2 = 36$. 2 BODA

Djelitelji broja 2016 koji ne zadovoljavaju uvjete zadatka su brojevi 1 i 2 jer ako je

$n + 2 = 1$ i $n + 2 = 2$, tada n nije prirodan broj, a u ostalim je slučajevima broj n prirodan

pa postoje 34 prirodna broja n koji zadovoljavaju uvjete zadatka. 1 BOD

Za svaki takav n jednoznačno je određen prirodni broj m koji zadovoljava polaznu jednadžbu jer je ona

ekvivalentna s $m = 2 + \frac{2016}{n+2}$.

Dakle, postoje 34 uređena para (m, n) prirodnih brojeva zadovoljavaju jednadžbu

$$mn + 2m - 2n = 2020.$$

1 BOD

.....UKUPNO 10 BODOVA

Napomena: Ukoliko učenik zna da je broj djelitelja broja $2016 = 2^5 \cdot 3^2 \cdot 7^1$ jednak $(5 + 1)(2 + 1)(1 + 1) = 6 \cdot 3 \cdot 2 = 36$, bodovati s 3 BODA.

Drugi način:

Rješavanjem polazne jednadžbe po m dobivamo $m(n + 2) = 2n + 2020$.

1 BOD

Nadalje je $m = \frac{2n + 2020}{n + 2}$,

1 BOD

odnosno $m = 2 + \frac{2016}{n + 2}$.

1 BOD

Broj $n + 2$ je djelitelj broja 2016.

1 BOD

Rastavimo broj 2016 na proste faktore: $2016 = 2 \cdot 2 \cdot 2 \cdot 2 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 7 = 2^5 \cdot 3^2 \cdot 7$.

1 BOD

Svaki djelitelj broja 2016 je oblika $2^a \cdot 3^b \cdot 7^c$, gdje je

$$a \in \{0, 1, 2, 3, 4, 5\}, b \in \{0, 1, 2\}, c \in \{0, 1\}.$$

1 BOD

Broj prirodnih djelitelja broja 2016 jednak je $6 \cdot 3 \cdot 2 = 36$.

2 BODA

Djelitelji broja 2016 koji ne zadovoljavaju uvjete zadatka su brojevi 1 i 2 jer ako je

$n + 2 = 1$ i $n + 2 = 2$, tada n nije prirodan broj, a u ostalim je slučajevima broj n prirodan

pa postoje 34 prirodna broja n koji zadovoljavaju uvjete zadatka.

1 BOD

Za svaki takav n jednoznačno je određen prirodni broj m koji zadovoljava polaznu jednadžbu jer je ona

ekvivalentna s $m = 2 + \frac{2016}{n + 2}$.

Dakle, postoje 34 uređena para (m, n) prirodnih brojeva zadovoljavaju jednadžbu

$$mn + 2m - 2n = 2020.$$

1 BOD

.....UKUPNO 10 BODOVA

Napomena: Ukoliko učenik zna da je broj djelitelja broja $2016 = 2^5 \cdot 3^2 \cdot 7^1$ jednak $(5 + 1)(2 + 1)(1 + 1) = 6 \cdot 3 \cdot 2 = 36$, bodovati s 3 BODA.

Treći način:

Vrijedi $mn + 2m - 2n - 4 + 4 = 2020$.

1 BOD

Nadalje je $m(n + 2) - 2(n + 2) + 4 = 2020$

1 BOD

odnosno $(m - 2)(n + 2) = 2016$.

1 BOD

Broj $n + 2$ je djelitelj broja 2016.

1 BOD

Rastavimo broj 2016 na proste faktore: $2016 = 2 \cdot 2 \cdot 2 \cdot 2 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 7 = 2^5 \cdot 3^2 \cdot 7$.

1 BOD

Prirodni djelitelji broja 2016 su: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 12, 14, 16, 18, 21, 24, 28, 32, 36, 42, 48, 56, 63,

72, 84, 96, 112, 126, 144, 168, 224, 252, 288, 336, 504, 672, 1008 i 2016, ima ih 36.

3 BODA

U slučaju $n + 2 = 1$ i $n + 2 = 2$ broj n nije prirodan.

Za preostalih 34 slučaja n je prirodni broj.

1 BOD

Inače, iz preostalih slučajeva slijedi da n može biti:

1, 2, 4, 5, 6, 7, 10, 12, 14, 16, 19, 22, 26, 30, 34, 40, 46, 54, 61, 70, 82, 94, 110, 124, 142, 166, 222,

250, 286, 334, 502, 670, 1006 i 2014.

Za svaki takav n jednoznačno je određen prirodni broj m koji zadovoljava polaznu jednadžbu jer je ona

ekvivalentna s $m = 2 + \frac{2016}{n + 2}$.

Inače, odgovarajući broj m redom može biti:

674, 506, 338, 290, 254, 226, 170, 146, 128, 114, 98, 86, 74, 65, 58, 50, 44, 38, 34, 30, 26, 23, 20, 18, 16, 14, 11, 10, 9, 8, 6, 5, 4 i 3.

Dakle, postoje 34 uređena para (m, n) prirodnih brojeva zadovoljavaju jednadžbu

$$mn + 2m - 2n = 2020.$$

1 BOD

.....UKUPNO 10 BODOVA

Napomena 1:

Ukoliko učenik, nakon rastava broja 2 016 na proste faktore (i ostvarivanja prvih 5 BODOVA), krene raspisivati rješenja jednadžbe i ne nađe sva rješenja, može dobiti maksimalno 3 od 5 BODOVA, i to:

- 3 BODA, u slučaju da nađe 30 ili više rješenja,
- 2 BODA, u slučaju da nađe 15 ili više rješenja,
- 1 BOD, u slučaju da nađe 5 ili više rješenja.

Napomena 2:

Iz $(m - 2)(n + 2) = 2016$ možemo zaključiti i da je $m - 2$ djelitelj broja $2016 = 2^5 \cdot 3^2 \cdot 7$.

Tada imamo 36 prirodnih brojeva n koji zadovoljavaju taj uvjet, ali za točno 34 takva prirodna broja m

postoji prirodan broj n za koji je $n = -2 + \frac{2016}{m-2}$, tj. za $m - 2 = 2016$ i $m - 2 = 1008$ broj n nije

prirodan, dok je, u svim ostalim slučajevima, n prirodan broj.

Bodovanje rješenja, u tom je slučaju, u osnovi, istovjetno gore prikazanom.